

O'ZBEKISTON IQTISODIYOTINING 2026 YILDAGI ASOSIY ISTIQBOLLARI: INFLYATSIYA PASAYISHI, ASOSIY STAVKA DINAMIKASI VA YUQORI O'SISH SUR'ATLARI

Ilmiy rahbar: Muxammadiyev Kamoliddin

Samarqand Iqtisodiyot va Servis insitituti

Bank-Moliya xizmatlari fakulteti

Abdikarimov Qahramon

SamISI, "Bank-Moliya xizmatlari" fakulteti talabasi

Annotatsiya Maqolada O'zbekiston iqtisodiyotining 2026 yildagi asosiy makroiqtisodiy istiqbollari ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilinadi. Markaziy bankning inflyatsion targetlash rejimi doirasida inflyatsiyani bosqichma-bosqich pasaytirish, asosiy stavka siyosati dinamikasi va yuqori iqtisodiy o'sish sur'atlarini saqlash masalalari yoritiladi. 2025 yil yakunidagi inflyatsiya 7,3 foiz atrofida shakllangan bo'lib, 2026 yil oxiriga 6,5–7 foiz, 2027 yilda esa 5 foiz target darajasiga yetkazish rejalashtirilgan. Asosiy stavka 14 foiz darajasida saqlanib, inflyatsiya xatarlari kamaygach bosqichma-bosqich yumshatilishi kutilmoqda. Real YaIM o'sishi 5,5–6,8 foiz oralig'ida prognoz qilinmoqda. Maqola qattiq monetar siyosatning inflyatsiyani nazorat qilishdagi samaradorligi, o'sish sur'atlarini qo'llab-quvvatlashdagi muvozanat va mavjud xatarlarni tahlil qiladi.

Kalit so'zlar: inflyatsion targetlash, asosiy stavka, monetar siyosat, iqtisodiy o'sish, inflyatsiya prognozi, O'zbekiston iqtisodiyoti, 2026 yil istiqbollari.

Kirish O'zbekiston iqtisodiyoti 2017–2018 yillardan boshlab amalga oshirilgan keng ko'lamli islohotlar natijasida sezilarli o'zgarishlarga duch keldi. 2020 yildan boshlab inflyatsion targetlash rejimiga o'tish bilan Markaziy bankning asosiy qonuniy maqsadi narxlar barqarorligini ta'minlash deb belgilandi. Ushbu rejim doirasida inflyatsiyani uzoq muddatda 5 foiz darajasida ushlab turish strategik vazifa qilib qo'yildi. 2026 yil boshida (hozirgi vaqt — 2026 yil yanvar) mamlakat

iqtisodiyoti inflyatsiyani sekinlashtirish va barqaror yuqori o'sish sur'atlarini saqlash yo'lidagi muhim bosqichda turibdi. 2025 yil yakunida inflyatsiya 7,3 foiz atrofida shakllangan bo'lib, bu 2024 yilning 9,8 foizidan ancha past ko'rsatkichdir. Qattiq monetar siyosat, so'm kursining nisbatan mustahkamlanishi va inflyatsiya kutishlarining pasayishi bu natijaga erishishda hal qiluvchi rol o'ynadi. Mazkur maqolaning maqsadi O'zbekiston iqtisodiyotining 2026 yildagi asosiy istiqbollari — inflyatsiya dinamikasi, asosiy stavka siyosati va real iqtisodiy o'sish sur'atlarini Markaziy bankning so'nggi prognozlari, xalqaro tashkilotlar baholari va mavjud makroiqtisodiy sharoitlar asosida tahlil qilishdan iborat.

Asosiy qism: O'zbekiston Markaziy bankining 2026–2028 yillarga mo'ljallangan Pul-kredit siyosati yo'nalishlari hujjatiga ko'ra, 2025 yil dekabr holatiga inflyatsiya 7,3 foizni tashkil etgan (noyabrda 7,5 foiz, bazaviy inflyatsiya 6,3 foiz). Bu ko'rsatkich 2024 yil yakunidagi 9,8 foizdan sezilarli darajada pasaygan bo'lib, qattiq monetar sharoitlar, import narxlarining barqarorlashuvi va talab bosimining yumshashi natijasidir.

Markaziy bank 2026 yil oxiriga inflyatsiyani 6,5–7 foiz atrofida shakllantirishni, 2027 yilda esa 5 foizli target darajasiga yetib, undan keyin barqaror ushlab turishni rejalashtirmoqda. Xalqaro tashkilotlarning prognozlari ham shunga yaqin: Yevroosiyo taraqqiyot banki (EDB) 2026 yilda inflyatsiyani 6,7 foiz, BMT va boshqa tahlil markazlari esa 6,8–7,2 foiz oralig'ida ko'rmoqda. Inflyatsiya pasayishining asosiy omillari qattiq monetar siyosatning davom etishi, valyuta bozorining moslashuvchanligi va tashqi inflyatsion bosimlarning yumshashidir. Asosiy stavka siyosati inflyatsiyani boshqarishning markaziy instrumenti bo'lib qolmoqda. 2025 yil mart oyidan boshlab asosiy stavka 14 foiz darajasida saqlanib kelinmoqda. 2025 yil 11 dekabr va 2026 yil yanvar oyi boshidagi yig'ilishlarda ham stavka o'zgartirilmagan, keyingi ko'rib chiqish 2026 yil 28 yanvarga belgilangan. Qattiq monetar sharoitlar iste'mol va investitsiya talabini normallashtirib, inflyatsion bosimlarni cheklashga xizmat qilmoqda. Mutaxassislarining bashoratlariga ko'ra, inflyatsiya 6,5 foiz atrofida

barqarorlashgach, 2026 yilning ikkinchi yarmida asosiy stavkani bosqichma-bosqich pasaytirish (12–13 foizgacha) imkoniyati paydo bo‘lishi mumkin. Biroq hozircha inflyatsiya xatarlari (tashqi narxlar o‘zgarishi, ichki talab bosimi) saqlanib qolganligi sababli qattiq siyosat davom ettirilmoqda. Iqtisodiy o‘rish sur‘atlari yuqori darajada saqlanishi kutilmoqda. Markaziy bankning asosiy ssenariysiga ko‘ra, 2026 yilda real YaIM o‘rishi 5,5–6,5 foiz oralig‘ida shakllanadi. Yevroosiyo taraqqiyot banki (EDB) yanada optimistik prognoz berib, 6,8 foiz o‘rishni kutmoqda. Boshqa xalqaro tashkilotlar (IMF, Jahon banki) ham 6–6,8 foiz oralig‘ini prognoz qilmoqda. Bu o‘rish quyidagi omillar bilan ta‘minlanmoqda: Fiskal defitsit YaIMning 3 foizidan oshmasligi va davlat qarzi barqaror darajada saqlanishi uzoq muddatli makroiqtisodiy barqarorlikni qo‘llab-quvvatlaydi. Shu bilan birga, bir qancha xatarlar mavjud: energiya va transport infratuzilmasidagi cheklovlar, global narxlar o‘zgarishi, geosiyosiy vaziyatning keskinlashuvi, asosiy savdo hamkorlaridagi (Rossiya, Xitoy, Qozog‘iston) sekinlashuvlar inflyatsiya va o‘rish ko‘rsatkichlariga salbiy ta‘sir ko‘rsatishi mumkin. **Xususiy va xorijiy investitsiyalarning yuqori faolligi** 2025 yilda O‘zbekiston iqtisodiyotiga jami 43,1 milliard dollar investitsiya jalb etilgan bo‘lib, bu o‘tgan yilga nisbatan 24% o‘rishni tashkil etadi. Shu jumladan xorijiy to‘g‘ridan-to‘g‘ri investitsiyalar (FDI) 38,2 milliard dollarni, xalqaro moliya institutlari mablag‘lari esa 4,9 milliard dollarni tashkil qilgan. Investitsiyalar asosan energiya, konchilik, infratuzilma va ishlab chiqarish sohalariga yo‘naltirilgan. Xitoy, Rossiya, Turkiya, Saudiya Arabistoni va BAA kabi davlatlar bilan hamkorlik kuchaygan, global brendlarning kirib kelishi investorlar ishonchini oshirgan. 2026 yilda ham xususiylashtirish jarayonlari va investitsiya muhitining yaxshilanishi tufayli yuqori faollik saqlanib qolishi kutilmoqda, bu esa YaIM o‘rishini 6–6,8 foiz darajasida qo‘llab-quvvatlaydi. **Oltin narxlarining global bozorda barqaror yuqori darajada saqlanishi** 2025 yilda rekord darajadagi oltin narxlari O‘zbekistonning tashqi savdo balansini mustahkamlash va oltin-valyuta zaxiralarini 66,3 milliard dollarga yetkazishda hal qiluvchi rol o‘ynadi (2025 yil oxirida zaxiralar 60 milliard dollardan oshgan). 2026 yilda global bozorda oltin narxi yuqori darajada

davom etishi prognoz qilinmoqda: HSBC banki birinchi yarmida 5050 dollarga, yil oxirida 4450 dollarga, J.P. Morgan esa 5000 dollargacha ko'tarilishini kutmoqda. Morgan Stanley va boshqa tahlilchilar 4800–5055 dollar oralig'ini bashorat qilmoqda. Bu O'zbekiston uchun eksport daromadlarini oshirish, valyuta kursini barqarorlashtirish va makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda muhim omil bo'lib qoladi. **Eksport o'sishi (metallar, to'qimachilik, qishloq xo'jaligi mahsulotlari)** 2025 yilda eksport 23% o'sib, 33,4 milliard dollarga yetgan. Asosiy o'sish metallar (ayniqsa oltin va mis), to'qimachilik va qishloq xo'jaligi mahsulotlari hisobiga bo'lgan. 2026 yilda ham yuqori oltin narxlari, metallar eksportining o'sishi va ishlab chiqarish quvvatlarining kengayishi tufayli eksport daromadlari barqaror o'sishi kutilmoqda. Bu tashqi savdo balansini yaxshilash va valyuta zaxiralarini qo'llab-quvvatlashda davom etadi. **Remitanslar oqimining yuqori darajada davom etishi** 2025 yilning birinchi 11 oyida remitanslar 17,3 milliard dollarni tashkil etib, o'tgan yilga nisbatan 25% o'sish kuzatilgan. Rossiya asosiy manba bo'lib qolmoqda, ammo Yevropa Ittifoqi, AQSh va Buyuk Britaniyadan oqimlar ham faol o'smoqda. 2026 yilda ham remitanslar yuqori darajada saqlanib, iste'mol talabini qo'llab-quvvatlash va iqtisodiy o'sishni rag'batlantirishda muhim rol o'ynaydi. Markaziy bank va xalqaro prognozlar bu oqimning barqarorligini ta'kidlamogda. **Infratuzilma loyihalari va xususiylashtirish jarayonlarining jadallashuvi** 2025–2026 yillarda hukumat tomonidan katta miqyosli infratuzilma loyihalari (energiya, transport, suv ta'minoti, uy-joy qurilishi) va davlat korxonalari xususiylashtirish dasturi jadallashmoqda. 2025 yil aprelidagi farmon bilan 29 ta yirik davlat korxonasi xususiylashtirilishi va 12 tasi IPO/SPO orqali sotilishi rejalashtirilgan. Bu jarayonlar xususiy sektor ulushini oshirish (banklar sohasida 60% gacha), raqobatni kuchaytirish va xorijiy investitsiyalarni jalb etishga xizmat qilmoqda. Natijada qurilish, energetika va sanoat sohalarida o'sish tezlashmoqda. Ushbu omillar birgalikda 2026 yilda O'zbekiston iqtisodiyotining real YaIM o'sishini 6–6,8 foiz darajasida ta'minlashga asosiy hissa qo'shmoqda. Qattiq monetar siyosat va

islohotlarning davom etishi bilan birga, mazkur drayverlar mamlakatning uzoq muddatli barqaror rivojlanishiga mustahkam poydevor yaratmoqda.

Xulosa: 2026 yil O‘zbekiston iqtisodiyoti uchun inflyatsiyani 5 foiz target darajasiga yaqinlashtirish, yuqori iqtisodiy o‘sish sur‘atlarini (6 foiz atrofida) saqlash va monetar sharoitlarni bosqichma-bosqich yumshatish yili bo‘lishi kutilmoqda. Inflyatsion targetlash rejimining samarali amal qilishi, qattiq monetar siyosatning inflyatsiyani nazorat qilishdagi roli va investitsiya faolligining yuqori darajasi mamlakatning makroiqtisodiy barqarorligini yanada mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Xatarlarni yumshatish va taklif tomonini mustahkamlash (energiya va transport infratuzilmasini modernizatsiya qilish) orqali O‘zbekiston uzoq muddatli barqaror rivojlanish yo‘lida muhim qadamlar tashlaydi. Bu jarayon xorijiy investorlar ishonchini oshirish, aholining farovonligini yuksaltirish va iqtisodiy xavfsizlikni ta’minlashda hal qiluvchi ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki. Pul-kredit siyosati yo‘nalishlari (2026–2028). Toshkent, 2025.
2. O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki. Inflyatsiya hisoboti va prognozlari, 2025 dekabr.
3. Yevroosiyo taraqqiyot banki (EDB). Makroiqtisodiy prognozlar: Markaziy Osiyo, 2026–2028.
4. Xalqaro valyuta jamg‘armasi (IMF). World Economic Outlook, October 2025 va yangilanishlar.
5. Jahon banki. Uzbekistan Economic Update, 2025.
6. O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi rasmiy ma’lumotlari.